

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ing. J. B. CSc.**, bývajúceho v Ž., **2/ Ing. D. V. PhD.**, bývajúcej v Z., obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. C. s.r.o., so sídlom v Ž., proti žalovanej **S. F.**, bývajúcej v Ž., **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17 C 119/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2012 sp. zn. 8 Co 100/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2012 sp. zn. 8 Co 100/2012 v časti, v ktorej bol rozsudok Okresného súdu Žilina zo 16. novembra 2011 č.k. 17 C 119/2011-80 vo výroku o náhrade trov konania potvrdený **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom zo 16. novembra 2011 č.k. 17 C 119/2011-80 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že M. je vlastníkom nehnuteľnosti konkretizovanej v petite žaloby a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 1.182,45 Eur na účet jej právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ustanovením § 80 písm. c/ O.s.p., vecne tým, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení, že M. je vlastníkom nehnuteľnosti, bytu č. X vo vchode č. X v obytnom dome súp. č. X., postavenom na parcele č. X. s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku vo veľkosti 580/4959, nachádzajúcom sa v katastrálnom území Ž., zapísanom na LV č. X., a nesplnili tak jednu zo základných procesných podmienok úspešnosti žaloby o určenie vyplývajúcej z citovaného ustanovenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 149 ods. 1 O.s.p. a § 11 ods. 1 písm. a/, § 14 ods. 1 písm. a/, b/ a c/, § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právnych služieb. Uviedol, že žalovaná si uplatnila náhradu trov konania spolu vo výške 1.182,45 Eur za tri úkony právnej služby z trhovej hodnoty bytu vo výške 23.000,- Eur (jeden úkon právnej služby vo výške 386,74 Eur + režijný paušál vo výške 7,41 Eur; spolu 3 x 386,74 Eur + 3 x 7,41 Eur). Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal okresný súd z predmetu sporu. V prípade, keď nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, t.j. 57,- Eur. Žalovanej preto titulom trov právneho zastúpenia priznal sumu 193,23 Eur za tri úkony právnej služby (za prípravu a prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, za vyjadrenie k žalobnému návrhu a za účasť na pojednávaní 3 x 57,- Eur + režijný paušál 3 x 7,41 Eur).

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov rozsudkom z 15. mája 2012 sp. zn. 8 Co 100/2012 rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil, pričom v bližších podrobnostiach poukázal na podrobné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu, do časti, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania potvrdený (ďalej len „v napadnutej časti“), podali žalobcovia dovolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., keď túto procesnú vadu konania videli v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto časti. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmeniť tak, že im bude uložená povinnosť zaplatiť žalovanej spoločne a nerozdielne trovy prvostupňového konania len vo výške 193,23 Eur a žalovanej navrhli uložiť povinnosť nahradiť im trovy dovolacieho konania. Zároveň navrhli odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu nevydal o tom samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Žalobcovia dovolaním napadli časť výroku rozsudku odvolacieho súdu týkajúcu sa trov konania. Dovolanie tak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, ale má charakter uznesenia a tento nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania smerujúceho proti nemu posudzovať nie podľa ustanovení, ktoré vymedzujú kedy je prípustné dovolanie proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Žalobcovia v prejednávanej veci napadli dovolaním výrok o trovách konania, avšak ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. v takomto prípade vylučuje prípustnosť dovolania. Dovolanie žalobcov by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p. (por. tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 1998 sp. zn. 5 Cdo 69/1998, ktorý bol publikovaný ako R 117/1999).

So zreteľom na obsah dovolania a tiež so zreteľom na § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcov preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na dovolacie námietky dovolateľov sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., či postupom súdu im nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

V danej veci žalobcovia odňatie možnosti konať pred súdom videli v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v napadnutej časti.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z obsahu spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že včas podaným odvolaním (č.l. 87) žalobcovia výslovne napadli i výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania. V odvolaní poukázali na rozpor výroku s jeho odôvodnením. Uviedli, že súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku, ktorý podrobne skutkovo i právne zdôvodnil, uviedol, že žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 193,23 Eur. Výrokom rozsudku však uložil žalobcom zaplatiť žalovanej sumu 1.182,45 Eur.

V preskúmvanej veci je z rozhodnutia okresného súdu zrejmé, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania je v rozpore s jeho odôvodnením. Odvolací súd však rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, keď sa celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. S výslovne žalobcami namietaným rozporom týkajúcim sa trov konania sa vôbec nezaoberal, najmä, z akého dôvodu aj tento výrok považuje za správny napriek jeho neprehliadnuteľnému zjavnému rozporu s jeho odôvodnením. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť

dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade úplnej absencie odôvodnenia ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. je nepreskúmateľný a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

Záver odvolacieho súdu, že napadnutý rozsudok (v celom rozsahu) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil s tým, že v bližších podrobnostiach poukázal na podrobné odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) je nepreskúmateľný, keďže sa súd bližšie nezaoberal okolnosťami, významnými z hľadiska rozhodovania o odvolaní žalobcov (námietkami tvrdenými v odvolaní).

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. V prejednávanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu odvolacieho súdu.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p. Povinnosť odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa tak účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková